

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут права і соціальних
технологій

Кафедра публічного та приватного права

СИЛАБУС

Адміністративне право

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

 В.М. Литвиненко
(підпис) (прізвище та ініціали)

«30» серпня 2024 р.

Розробник: Пузирна Н.С., доцент кафедри, к.ю.н., доцент
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання) (підпис)

Силабус навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри публічного та приватного права

Протокол від «30» серпня 2024 р. № 9

Узгоджено з гарантом освітньої програми: (підпис) Коломієць Н.В.
(прізвище та ініціали)

Тип дисципліни	Обов'язкова.
Мова викладання	Українська.
Рік навчання та семестр	III рік / V семестр. ОП «Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура)».
Викладач (-і)	Пузирна Н.С., доцент кафедри публічного та приватного права, к.ю.н., доцент.
Профайл викладача (-ів)	https://civil.stu.cn.ua/kafedra/personaliyi/
Контакти викладача	1981-natasha@stu.cn.ua

1. Анотація курсу. Програма вивчення обов'язкової дисципліни «Адміністративне право» розроблена для здобувачів вищої освіти спеціальності 081 «Право» відповідно до освітньо-професійної програми «Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Адміністративне право є однією з фундаментальних юридичних дисциплін, яка передбачає вивчення значного комплексу теоретичних положень та правових інститутів, великого масиву нормативно-правових актів, що містять адміністративно-правові норми і визначають правовий статус різних суб'єктів публічного управління.

Вивчення дисципліни «Адміністративне право» набуває особливого значення у зв'язку зі змінами, які відбулися у державно-правовій системі України, закріпленням в межах Конституції України світових стандартів захисту й забезпечення прав і свобод людини і громадянина в Україні. Новий виток адміністративної реформи, перегляд повноважень багатьох державних органів, а також концентрація зусиль держави на попередженні та припиненні протиправних діянь, дозволяють говорити про актуальність адміністративних норм та доцільність їх ґрунтовного аналізу.

Вивчення дисципліни «Адміністративне право» має велике теоретичне та практичне значення для підготовки фахівців юридичних спеціальностей, оскільки дає необхідні знання задля розуміння суспільних відносин, які виникають у публічному управлінні та між суб'єктами публічного управління й приватними особами в цілому.

Навчальна дисципліна «Адміністративне право» викладається протягом одного семестру за допомогою лекційних занять, практичних (семінарських) занять, самостійної роботи, в тому числі науково-дослідної роботи і завершується складанням екзамену.

2. Мета та цілі курсу. Метою навчальної дисципліни «Адміністративне право» є: засвоєння основних теоретичних положень, які стосуються питань організації роботи виконавчої гілки влади, визначення статусу та повноважень учасників адміністративних правовідносин; з'ясування нормативного матеріалу, який регулює підстави, порядок та умови адміністративної відповідальності на основі Кодексу України про адміністративні правопорушення; а також набуття певних практичних навичок при вирішенні практичних ситуацій щодо застосування заходів адміністративної відповідальності за вчинення правопорушень. Даний освітній компонент забезпечує формування наступних компетентностей:

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК 2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК 7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК 8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

3. Результати навчання. Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти має досягти наступних результатів навчання (РН), передбачених освітньою програмою:

- знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права (РН 13);

- застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи (РН 18);

- виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки (РН20).

4. Пререквізити. Передумови для вивчення дисципліни є вивчення наступних навчальних дисциплін: «Теорія держави і права», «Конституційне право України», «Трудове право», «Кримінальне право», «Цивільне право», «Екологічне право».

5. Обсяг курсу. Зазначте загальну кількість кредитів, кількість занять та годин самостійної роботи.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	30 годин
Семінарські заняття	30 годин
Самостійна робота	120 годин
Індивідуальне завдання	курсова робота
Всього кредитів	6

Форма проведення занять – лекційні, семінарські заняття, самостійна робота з використанням системи дистанційного навчання Moodle, літератури, відеоматеріалів, інтернет-ресурсів.

6. Тематика курсу.

Тематика лекційних занять
<p>Тема 1. Поняття, предмет та метод адміністративного права. Джерела адміністративного права.</p> <p>Предмет правового регулювання адміністративного права. Особливості предмета правового регулювання адміністративного права на сучасному етапі. Поняття методів правового регулювання адміністративного права, їх види та способи реалізації. Поняття адміністративного права як науки, навчальної дисципліни та галузі права. Система адміністративного права. Особливості побудови системи адміністративного права.</p> <p>Поняття джерел адміністративного права. Підстави класифікації джерел адміністративного права. Конституція України – основне джерело адміністративного права. Кодифіковані акти як джерела права. Проблеми застосування підзаконних правових актів як джерел пізнання в адміністративному праві.</p> <p>Акти Президента України як джерела адміністративного права. Особливості джерел адміністративного права, що видаються Урядом України. Правовий статус актів місцевих органів влади.</p> <p>Недоліки визначення юридичної чинності окремих джерел адміністративного права.</p>
<p>Тема 2. Норми адміністративного права. Адміністративні правовідносини.</p> <p>Поняття норми адміністративного права. Способи реалізації норм адміністративного права. Загальні та спеціальні ознаки адміністративно-правових норм, їх юридичне значення.</p> <p>Структура норм адміністративного права: гіпотеза, диспозиція, санкція та заохочення. Види заохочень в адміністративному праві. Види адміністративних норм.</p> <p>Взаємодія норм адміністративного права з нормами інших галузей права.</p> <p>Поняття адміністративних правовідносин, їх загальні та специфічні ознаки. Підстави класифікації та види адміністративних правовідносин.</p> <p>Структура адміністративних правовідносин: суб'єкт, об'єкт і зміст. Особливості визначення ознак суб'єктів адміністративних правовідносин. Класифікація об'єктів адміністративних правовідносин. Проблеми визначення об'єкта адміністративного правового відношення.</p> <p>Юридичні факти як підстави виникнення, зміни та припинення правовідносин.</p>
<p>Тема 3. Загальна характеристика окремих груп суб'єктів адміністративного права.</p> <p>Поняття і ознаки суб'єктів адміністративного права. Класифікація суб'єктів адміністративного права. Громадяни як суб'єкти адміністративного права. Адміністративно-правовий статус іноземців і біженців. Правове регулювання права притулку – гарантія захисту прав іноземців в Україні. Підприємства і установи –</p>

колективні суб'єкти адміністративного права. Об'єднання громадян як суб'єкти адміністративного права. Особливості адміністративно-правового статусу органів місцевого самоврядування.

Тема 4. Органи виконавчої влади як суб'єкти адміністративного права.

Загальна характеристика органів виконавчої влади як суб'єктів адміністративного права. Недоліки і переваги органів правового статусу органів виконавчої влади як суб'єктів адміністративного права.

Повноваження Президента України у сфері виконавчої влади. Взаємовідносини Президента України з Урядом України.

Правове становище Кабінету Міністрів України. Статус Прем'єр-Міністра України.

Центральні органи виконавчої влади як суб'єкти адміністративного права. Правовий статус міністра. Особливості правового статусу міністра Кабінету Міністрів України. Органи виконавчої влади зі спеціальним статусом: види, особливості створення, реорганізації, ліквідації та забезпечення управління.

Місцеві органи виконавчої влади як суб'єкти адміністративного права.

Тема 5. Форми управлінської діяльності. Правові акти управління.

Поняття форм державного управління, їх юридичний зміст та значення. Класифікація форм державного управління, правові та неправові форми державного управління. Фактори, які впливають на вибір форми державного управління, що застосовується в кожному конкретному випадку. Вимоги, що висуваються до форм державного управління.

Особливості, ознаки адміністративних договорів як форм управлінської діяльності. Види адміністративних договорів. Функції учасників адміністративних договорів.

Поняття правових актів державного управління та їх юридичне значення. Ознаки управлінських актів. Види актів державного управління. Нормативні та індивідуальні акти управління. Особливості змішаних (різнорідних) актів. Види актів управління залежно від суб'єктів прийняття та за юридичною формою..

Вимоги, що висуваються до актів державного управління та наслідки їх недотримання. Особливості проведення та умови реєстрації актів державного управління. Юридичні стани актів управління.

Тема 6. Методи державного управління. Переконавання та примус в державному управлінні.

Поняття адміністративно-правових методів та їх класифікація. Ознаки методів державного управління. Види методів державного управління: переконання, заохочення та примус. Методи прямого та непрямого впливу, їх сутність, загальні ознаки та значення.

Правова характеристика, особливості та мета застосування переконання в адміністративній діяльності органів державної влади. Форми переконання.

Поняття та особливості державного примусу. Класифікація та загальна характеристика заходів адміністративного примусу. Поняття та види заходів попередження адміністративних правопорушень. Заходи спеціального призначення. Особливості застосування вогнепальної зброї. Адміністративне затримання громадян.

Поняття, види та загальна характеристика адміністративних стягнень за законодавством України.

Тема 7. Склад адміністративного правопорушення.

Поняття та елементи складу адміністративного правопорушення.

Об'єкт адміністративного правопорушення, його види та значення для адміністративно-правової кваліфікації. Характеристика загального, родового, видового та безпосереднього об'єктів адміністративного правопорушення.

Об'єктивна сторона адміністративного правопорушення, прояви та ознаки об'єктивної сторони протиправних адміністративно-караних діянь. Зміст та юридичне значення факультативних елементів об'єктивної сторони адміністративно караного діяння: місця, часу, способів, засобів вчинення правопорушень.

Суб'єкт адміністративного правопорушення, ознаки суб'єктів. Загальна характеристика спеціальних суб'єктів адміністративних правопорушень.

Вина – основна ознака суб'єктивної сторони адміністративного правопорушення. Факультативні елементи суб'єктивної сторони адміністративних правопорушень: мотив та мета.

Види складів адміністративних правопорушень: продовжувані, триваючі, правопорушення, які складаються з альтернативних дій.

Тема 8. Загальні засади адміністративної відповідальності.

Поняття та риси адміністративної відповідальності. Підстави адміністративної відповідальності: нормативна, фактична та процесуальна. Вчинення адміністративного проступку умисно. Вчинення адміністративного проступку з необережності.

Вік, з якого настає адміністративна відповідальність. Адміністративна відповідальність неповнолітніх. Особливості визначення віку порушника з допомогою експертиз.

Обставини, які виключають адміністративну відповідальність: а) крайня необхідність; б) необхідна оборона; в) неосудність. Звільнення від адміністративної відповідальності при малозначності правопорушення: проблеми нормативного закріплення та практичного застосування.

Порядок та строки притягнення до адміністративної відповідальності. Загальна характеристика адміністративної відповідальності юридичних осіб та її закріплення в законодавстві України.

Проблеми відшкодування шкоди внаслідок незаконного притягнення до адміністративної відповідальності.

Тема 9. Адміністративна відповідальність за окремі види правопорушень.

Адміністративні правопорушення, що посягають на трудові права громадян та здоров'я населення. Характеристика та суспільна шкідливість правопорушень, що посягають на власність. Адміністративний захист права інтелектуальної власності.

Адміністративні правопорушення в галузі охорони природи, використання природних ресурсів, пам'яток історії та культури: ознаки та види. Адміністративні правопорушення в галузі сільського господарства та ветеринарії, їх значення.

Поняття, специфіка та суспільна шкідливість адміністративних правопорушень на транспорті. Недоліки законодавчого регулювання застосування заходів адміністративної відповідальності за транспортні правопорушення.

Значення та проблеми застосування заходів адміністративної відповідальності за правопорушення проти громадського порядку. Адміністративні правопорушення, що посягають на порядок управління.

Військові адміністративні правопорушення.

Адміністративна відповідальність за правопорушення, що пов'язані з корупцією.

Поняття та засади адміністративної відповідальності за порушення виборчих прав.

Тема 10. Проведення у справах про адміністративні правопорушення.

Загальна характеристика проведення у справах про адміністративні правопорушення. Протокол про адміністративне правопорушення. Адміністративне затримання та особистий огляд, огляд речей і документів.

Поняття та значення доказів у адміністративному провадженні. Стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення. Особи, які беруть участь у розгляді справи про адміністративне правопорушення.

Строки розгляду справ про адміністративні правопорушення.

Тема 11. Виконання постанов про накладення адміністративних стягнень.

Загальна характеристика виконання постанов про накладення адміністративних стягнень.

Проведення постанови про накладення штрафу. Проведення постанови про оплатне вилучення предмета, який став безпосереднім об'єктом або знаряддям вчинення правопорушення.

Проведення постанови про конфіскацію речей. Проведення постанови про позбавлення спеціального права.

Проведення постанови про застосування виправних робіт.

Проведення постанови про застосування громадських робіт.

Проведення постанови про застосування суспільно-корисних робіт.

Провадження по виконанню постанови про застосування адміністративного арешту.

Провадження постанови про застосування арешту з утриманням на гауптвахті.

Тематика семінарських занять

1. Поняття, предмет та метод адміністративного права. Джерела адміністративного права.
2. Норми адміністративного права. Адміністративні правовідносини.
3. Загальна характеристика окремих груп суб'єктів адміністративного права.
4. Органи виконавчої влади як суб'єкти адміністративного права.
5. Форми управлінської діяльності. Правові акти управління.
6. Методи державного управління. Переконавання та примус в державному управлінні.
7. Склад адміністративного правопорушення.
8. Загальні засади адміністративної відповідальності.
9. Адміністративна відповідальність за окремі види правопорушень.
10. Провадження у справах про адміністративні правопорушення.
11. Виконання постанов про накладення адміністративних стягнень.

Тематика самостійної роботи

Самостійне опрацювання окремих тем: Адміністративна відповідальність та її підстави. Поняття адміністративного правопорушення. Поняття адміністративного стягнення та накладення адміністративного стягнення. Особливості адміністративної відповідальності неповнолітніх. Військові адміністративні правопорушення. Адміністративні правопорушення, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку.

7. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу	<p>Оцінювання знань студентів здійснюється відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету "Чернігівська політехніка"».</p> <p>З дисципліни здобувач може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру і до 40% підсумкової оцінки – на екзамені.</p> <p>Поточний контроль проводиться шляхом спілкування із студентами під час лекцій та опитувань студентів на семінарських заняттях. Бали, які набрані здобувачем за результатами активності на семінарах та за контрольну роботу, складають оцінку поточного контролю.</p> <p>Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти має досягти відповідні результати навчання (РН), що передбачені освітньою програмою.</p> <p>Кожен результат навчання оцінюється окремо:</p> <ul style="list-style-type: none"> -знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права (РН 13) - оцінюється шляхом фронтального та індивідуального опитування під час семінарських занять та через публічний захист курсової роботи; -застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи (РН 18) - оцінюється шляхом фронтального та індивідуального опитування під час семінарських занять та через публічний захист курсової роботи;
--	---

	<p>- виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки (РН20) - оцінюється шляхом фронтального та індивідуального опитування під час семінарських занять та через публічний захист курсової роботи.</p> <p>Оцінка за результатами вивчення дисципліни формується шляхом додавання підсумкових результатів поточного контролю до екзаменаційної оцінки. Оцінювання успішності здобувача вищої освіти під час семестрового контролю здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалою ECTS і вносяться в відомість успішності та навчальну картку здобувача вищої освіти в автоматизованій системі управління – АСУ «ВНЗ».</p> <p>Складання екзамену є обов'язковим елементом підсумкового контролю знань для студентів, які претендують на оцінку «добре» або «відмінно». Якщо студент виконав всі види робіт протягом семестру та набрав 60% підсумкової оцінки (тобто «задовільно»), то він, за бажанням, може залишити набрану кількість балів як підсумкову оцінку і не складати екзамен.</p> <p>Повторне складання екзамену з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється.</p>
<p>Вимоги до КСР</p>	<ul style="list-style-type: none"> - «відмінно» (А) – якщо виявлено: всебічні, систематизовані, глибокі знання матеріалу; грамотне та логічне викладення інформації; самостійність роботи; наявність не більше 1-2 незначних помилок (через неухважність, обмовки); використання судової практики, наявність висновків у вигляді запропонованих змін до законодавства України; - «добре» (В) – якщо виявлено: повні знання матеріалу; успішне виконання завдань; логічна послідовність; зрозумілість викладеного матеріалу; наявність не більше 2-3 незначних помилок; можлива деяка неповнота відповіді; правильність виконання практичної частини; наявність висновків; - «добре» (С) – якщо виявлено: достатні знання матеріалу; успішне виконання завдань; певна логічна послідовність; зрозумілість викладеного матеріалу; наявність не більше 3-4 незначних помилок; можлива деяка неповнота відповіді, але без суттєвих помилок; - «задовільно» (D) – якщо виявлено: не досить повні знання основного матеріалу; наявність не більше 1-2 суттєвих помилок; неповна відповідь; наявність висновків; - «задовільно» (Е) – якщо виявлено: не досить повні знання основного матеріалу, наявність не більше 2-3 суттєвих помилок, неповна відповідь, незв'язна її побудова; наявність висновків, що не відтворюють завдання дослідження; - «незадовільно» (FX) – якщо виявлено: відсутність знання або нерозуміння більшої або найбільш суттєвої частини матеріалу; суттєві помилки, які не виправлені; нелогічне викладання матеріалу; недосяжність мети; відсутність висновків або

	відсутність курсової роботи.
<p>Практичні заняття</p>	<p>Робота на семінарському занятті (усне опитування) - включає в себе опитування за будь-яким питанням, винесеним на семінарське заняття (за вибором викладача), відповідь на питання інших студентів, запитання студентів до інших студентів, відповідей інших студентів, відповідь на питання для повторення (з тем, що було вивчено раніше), відповіді на контрольні питання з теми семінарського заняття.</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 бал – здобувач у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, матеріал викладений логічно і повно; - 0,5 балів – здобувач загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стисло характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності; - 0 балів – здобувач не готовий до семінарського заняття. <p>Порядок оцінки змісту рефератної доповіді/індивідуальної роботи є повнота висвітлення питання. Зрозумілість, уміння аналізувати, зіставляти та узагальнювати різні підходи, працювати з нормативними актами, наявність власної думки, оформлення роботи.</p> <p>Оцінювання виконання реферату/індивідуальної роботи здійснюється на основі наступних критеріїв:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 бал – матеріал викладений логічно і повно, результати дослідження мають практичну і теоретичну цінність, висновки аргументовані і обґрунтовані, реферат містить вступ, основну частину, висновки і список літератури, оформлення реферату/індивідуальної роботи відповідає вимогам; - 0,5 балів – матеріал викладений недостатньо повно, реферат/індивідуальна робота не містить вступу, висновки не достатньо аргументовані, обґрунтовані та/або не стосуються усіх поставлених завдань, список літератури є недостатнім, оформлення не відповідає вимогам; - 0 балів – викладений матеріал неповний, реферат/індивідуальна робота не містить вступу, основна частина не є структурованою, висновки поверхневі або відсутні, список літератури є недостатнім, оформлення не відповідає вимогам. <p>Порядок оцінювання практичних завдань (вирішення задач) тестових завдань:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 бал – практична ситуація вирішена відповідно до норм чинного законодавства, точні відповіді на понад 70-100% тестових питань; - 0,5 бали – практична ситуація вирішена не точно, є певні помилки при застосування законодавства, точні відповіді на 40%-69% тестових питань; - 0 балів – здобувач не вирішив практичну ситуацію, не виконав тестові завдання.
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>У випадку, якщо здобувач вищої освіти протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених силабусом навчальної дисципліни всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані практичні роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів (тобто кількість балів,</p>

	яка сумарно з максимально можливою кількістю балів, які здобувач вищої освіти може отримати під час семестрового контролю не дозволить отримати підсумкову оцінку «задовільно» – E, 60 балів), то він не допускається до складання екзамену під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому в розділі 6 «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка»», затвердженого вченою радою НУ «Чернігівська політехніка»
--	--

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти у п'ятому семестрі

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю		Кількість балів
1	Робота на семінарському занятті (усна відповідь)	0...15
2	Рефератна доповідь	0...10
3	Реферування наукової статті	0...10
4	Вирішення задач (практичних завдань), тестових завдань	0...15
5	Виконання вибіркового виду самостійної роботи (презентації PowerPoint, доповідь на наукову студентську конференцію, підготовка наукових публікацій тощо)	0...10
Усього поточний і проміжний модульний контроль		0...60
Семестровий контроль (Екзамен)		0...40
Разом		0...100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (диференційований залік)	
		для екзамену (диференційованого заліку), курсового проєкту (роботи), практики, атестації	для заліку
90 – 100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)	задовільно	
66-74	D (задовільно)		
60-65	E (достатньо)		
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання

8. Політики курсу.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять у відповідності до затвердженого розкладу, а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл відповідно до Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка», Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка».

Запорукою успішного вивчення дисципліни є активність під час проведення практичних та лекційних занять. Консультації відбуваються в аудиторіях університету у відповідності до затвердженого розкладу або ж особистих чи групових консультацій (через вбудований форум) на сторінці курсу в системі дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка».

Політика дедлайнів

Пропущені теми семінарських занять не відпрацьовуються. Після дедлайну курсові роботи не приймаються.

Виключенням може бути наявність поважних причин несвоєчасної здачі зазначених робіт (хвороба, участь в зазначений час в інших видах навчальної, наукової чи організаційної роботи, офіційна робота за фахом тощо).

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних та практичних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час занять та під час проведення підсумкового контролю (за виключенням проходження тестового контролю в системі Moodle).

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачів вищої освіти, можуть нараховуватися додаткові бали – до 10 балів, у залежності від вагомості досягнень.

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу, зокрема при виконанні курсових робіт (принципи описані у Кодексі академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка»). Списування під час підсумкового контролю, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти, а також результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до Положення визначення академічної різниці та визнання результатів попереднього навчання в Національному університеті «Чернігівська політехніка», Порядку визначення академічної різниці та визнання результатів попереднього навчання в Національному університеті «Чернігівська політехніка».

9. Рекомендована література.

1. Адміністративне право: навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти / [Ю. П. Битяк, І. М. Балакарева, М. І. Белікова, та ін.]; за заг. редакцією професорів В. М. Гаращука та Р. В. Шаповала. Харків: Право, 2023. 255 с.

2. Адміністративне право України: підручник / В.В. Серeda, О.Л. Хитра, Ю.С. Назар, Д.І. Йосифович, Я.М. Когут та ін.; за заг. ред. Ю.С. Назара. Львів: ЛьвДУВС, 2021. 680 с.

3. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / В. Галуцько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін.; за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Видання четверте. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 656 с.

4. Загальне адміністративне право України: підручник / за заг. ред.: акад. С. Ківалова і проф. Л. Білої-Тіунової; Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». Одеса: Фенікс, 2023. 792 с.

5. Кодекс України про адміністративні правопорушення з постатейними матеріалами практики Європейського суду з прав людини, Конституційного Суду України та Верховного Суду. Станом на 01.11.2024 р.: наук.-практ. посіб. / уклад.: А. В. Столітній, С. В. Шмаленя; Київ: Видавництво «Норма права», 2024. 1496 с.

6. Preliminary draft recommendation on good administration and consolidated model code of good administration prepared by the scientific expert and the Secretariat, Working party of the project group on administrative law / Groupe de travail du groupe de projet sur le droit administrative (CJ-DA-GT). Strasbourg, 21 November/novembre 2005 [Електронний ресурс] // www.coe.int

Інформаційні ресурси

1. <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=540> (посилання на сторінку дисципліни в системі дистанційного навчання moodle)

2. Офіційний сайт Верховної Ради України – <http://rada.gov.ua>.